

СИЛАБУС навчальної дисципліни «КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНИЙ І РЕЛІГІЙНИЙ ТУРИЗМ»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	242 Туризм і рекреація
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Туризм
Курс, семестр	4 курс, 7 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4, Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова викладання	Державна
Факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів, кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму
Контактні дані розробника	Тютюнник Юрій, к.е.н., доцент, професор кафедри, корпоративна електронна адреса: iurii.tiutiunnyk@pdau.edu.ua , контактний телефон: 0972617159, посилання на сторінку викладача на сайті ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/people/tyutyunnyk-yuriy-myhaylovych

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню дисципліни «Культурно-пізнавальний і релігійний туризм» відповідно до структурно-логічної схеми освітньої програми: Географія туризму та рекреації, Історія та культура України, Основи музеєзнавства та організація екскурсійних послуг, Основи туризмознавства, Спеціалізовані види туризму, Туристичне країнознавство.
Компетентності	- загальні: ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії. - спеціальні (фахові, предметні): ФК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності. ФК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів. ФК14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.
Програмні результати навчання	ПР2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. ПР3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

	<p>ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.</p> <p>ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.</p>
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
<p>Соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:</p> <ul style="list-style-type: none"> - навички комунікації, лідерства; - здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах; - здатність працювати в команді, вміння залагоджувати конфлікти; - управляти своїм часом, розуміння важливості дедлайнів; - здатність логічно і системно мислити; - здатність до саморозвитку та оволодіння сучасними знаннями. 	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Сформувати знання щодо сутності, структури, практичних засад організації та перспектив розвитку культурно-пізнавального та релігійного туризму.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Тема 1. Зміст, завдання та основні категорії культурно-пізнавального туризму.</p> <p>Тема 2. Культура як джерело туристського інтересу.</p> <p>Тема 3. Туристичний потенціал креативних індустрій.</p> <p>Тема 4. Культурно-історичний та етнокультурний туризм.</p> <p>Тема 5. Сутність, завдання та основні категорії релігійного туризму.</p> <p>Тема 6. Сучасний стан інфраструктури релігійного туризму.</p> <p>Тема 7. Особливості організації релігійного туризму в різних релігіях світу.</p> <p>Тема 8. Розвиток релігійного туризму в Україні.</p>	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Словесні методи: лекція, пояснення. 2. Практичні методи: практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування. 3. Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження. 4. Методи письмового контролю: підсумкова контрольна робота. самостійна робота. 	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу.
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. Перескладання навчальної дисципліни здійснюється у строки, визначені деканатом
- щодо академічної доброчесності	документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist . Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); покликання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації

- ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ	відвідування занять є обов'язковим
- ЩОДО ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ / ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ	на здобувачів вищої освіти, які вивчають вибірково навчальну дисципліну, поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даного освітнього компонента. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu2025.pdf
- ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ	особливості процедури оскарження результатів оцінювання регламентовані Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Бабкін О. В. Релігійний туризм. URL: <https://infotour.in.ua/babkin02.htm>.
2. Божук Т. І. Поняття, функції та завдання релігійного туризму. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/bozhuk4.htm.
3. Кудінова І. Релігійний туризм: сутність і перспективи розвитку. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/kudinova5.htm.
4. Культурний туризм. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Культурний_туризм.
5. Культурно-пізнавальний туризм. URL: <https://studfile.net/preview/9081993/page:10/>.
6. Паломницький туризм. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Паломницький_туризм.
7. Панченко С. А. Релігійний туризм в Україні: стан, потенціал, перспективи : монографія. Київ : Автограф, 2019. 163 с.

Допоміжні

1. Все про туризм. Туристична бібліотека. Соціально-демографічні та історико-культурні фактори розвитку туризму. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/nemes.htm.
2. Нагірняк А. Я. Паломництво та релігійний туризм: характерні риси та особливості. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск 44. URL: <file:///C:/Users/IT-Service/Downloads/1880-Текст%20статті-1805-1-10-20221212.pdf>.
3. Наумова О., Вірсавія Таран В. Теорія просування культурно-пізнавального туризму в соціальних мережах. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/naumova.htm.
4. Організація культурно-пізнавальних рекреаційних послуг. URL: https://tourlib.net/books_ukr/velychko9-1.htm.
5. Паньків Н., Сагайдак В. Організація культурно-пізнавального туризму. Сучасний стан та тенденції розвитку в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 5. Том 1. С. 58-71. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2022/11/2022-310-10.pdf>.
6. Снігур К. В. (2024). Культурно-пізнавальний туризм в Україні: сучасний стан ресурсної бази та перспективи розвитку. *Вісник ДонНУЕТ «Економічні науки»*, 2(79). <https://doi.org/10.33274/2079-4819-2023-79-2-32-43>.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Державного агентства розвитку туризму України. URL: <https://www.tourism.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Департаменту культури і туризму Полтавської обласної військової адміністрації. URL: <https://www.adm-pl.gov.ua/page/upravlinnya-kulturi-poltavskoyi-oblderzhadministraciyi>.
4. Офіційний сайт Комунального закладу «Полтавський обласний центр національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства учнівської молоді Полтавської обласної ради». URL: <https://poltavatourcenter.pl.ua/>.
5. Офіційний сайт Національної туристичної організації України. URL: <https://www.ntoukraine.org/>.

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму протокол від 01 вересня 2025 р. № 1

Додаток до силабусу

**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Підсумкова контрольна робота	
Тема 1. Зміст, завдання та основні категорії культурно-пізнавального туризму.	4 (2+2)	6 (2+2+2)		10
Тема 2. Культура як джерело туристського інтересу.	4 (2+2)	4 (2+2)		8
Тема 3. Туристичний потенціал креативних індустрій.	4 (2+2)	4 (2+2)		8
Тема 4. Культурно-історичний та етнокультурний туризм.	6 (2+2+2)	8 (2+2+2+2)		14
Тема 5. Сутність, завдання та основні категорії релігійного туризму.	4 (2+2)	6 (2+2+2)		10
Тема 6. Сучасний стан інфраструктури релігійного туризму.	4 (2+2)	4 (2+2)		8
Тема 7. Особливості організації релігійного туризму в різних релігіях світу.	6 (2+2+2)	8 (2+2+2+2)		14
Тема 8. Розвиток релігійного туризму в Україні.	4 (2+2)	4 (2+2)		8
Підсумкова контрольна робота	-	-	20	20
Разом	36	44	20	100

Шкала та критерії оцінювання

за виконання вправ на практичних заняттях (за одну вправу)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Правильне виконання завдання, що дозволяє у повному обсязі сформувати компетентності та досягти програмні результати навчання, а саме: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ; проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
1	Незначні помилки при виконанні завдання, що дозволяє не повною мірою сформувати компетентності та досягти програмні результати навчання, а саме: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ; проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
0	Неправильне виконання (або не виконання) завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання

за виконання завдань самостійної роботи (за одне завдання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Правильне виконання завдання, що дозволяє у повному обсязі сформувати компетентності та досягти програмні результати навчання, а саме: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ; проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
1	Незначні помилки при виконанні завдання, що дозволяє не повною мірою сформувати компетентності та досягти програмні результати навчання, а саме: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ; проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
0	Неправильне виконання (або не виконання) завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання

за виконання підсумкової контрольної роботи (за одне питання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 теоретичні питання (за кожне питання)	
5	Теоретичне питання розкрито повністю, що дозволяє у повному обсязі сформувати компетентності та досягти програмні результати навчання, а саме: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ; проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
4	Відповідь дана достатньо повно, але є несуттєва помилка, що дозволяє сформувати компетентності та досягти програмні результати навчання, а саме: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ; проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
3	У цілому дана правильна відповідь, але допущені неточності, що дозволяє не повною мірою сформувати компетентності та досягти програмні результати навчання, а саме: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ; проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
2	Дана дуже стисла відповідь на питання, що дозволяє не повною мірою сформувати компетентності та досягти програмні результати навчання, а саме: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; знати і розуміти основні форми і види туризму,

	їх поділ; проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
1	У відповіді наведені тільки поняття (задовольняє мінімальним критеріям), що практично не дозволяє сформувати компетентності та досягти програмні результати навчання, а саме: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ; проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.